

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА”
ТА МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК**

7. Hidayati D., Novianti H., Khansa M., Slamet J., Suryati N. Effectiveness Project-Based Learning in ESP Class: Viewed from Indonesian Students' Learning Outcomes. *International Journal of Information and Education Technology*. 2023. Vol. 13. No. 3. P. 558–565.

8. Kavlu A. The effect of project-based learning on first-year undergraduate students in English for specific purposes (ESP) courses. *International Journal of English Linguistics*. 2020. Vol. 10. No. 4. P. 227–239.

9. Kilpatrick W. The project method. *Teachers College Record*. 1918. No. 19. P. 319–334. URL: <https://education-uk.org/documents/kilpatrick1918/index.html> (дата звернення: 24.03.2024).

REFERENCES

1. Kirshova, O.V. (2008). *Metodyka pidhotovky mahistrantiv stvoriuvaty profesiino oriientovani proekty na osnovi nimetskomovnykh tekstiv* [Methodology of training master's degree students to create professionally-oriented projects on the basis of texts in German]. *Candidate's thesis*. Kyiv, 24 p. [in Ukrainian].

2. *Metod proiektiv v ukrainskii shkoli 1920–1930-kh rokiv/ Pedagogichnyi muzei Ukrainy* [Project method in the Ukrainian school of the 1920s–1930s/ Pedagogical Museum of Ukraine]. (Eds.) V.O. Haidei, O.P. Mikhno; O.V. Sukhomlynska. Vinnytsia, 2019. 192 p. [in Ukrainian].

3. Morentsova, A.V. (2023). *Orhanizatsiia praktychnoi pidhotovky studentiv-lingvistiv do profesiinoi diialnosti* [Organization of practical training of linguistic students for professional activities]. *Topical Issues in the Humanities: Intercollegiate Collection of Scientific Papers of Young*

Scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University. Vol. 61. Book 2. pp. 285–290. [in Ukrainian].

4. Titova, V.V. (2001). *Metodyka pidhotovky mahistrantiv stvoriuvaty profesiino oriientovani proekty na osnovi nimetskomovnykh tekstiv* [Modular-project methodology for teaching English to students of higher technical educational institutions]. *Candidate's thesis*. Kyiv, 16 p. [in Ukrainian].

5. Ustymenko, O.M. (2016). *Typolohiia proektiv u navchanni inozemnykh mov* [Typology of projects in teaching foreign languages]. *Young Scientist*. Vol. 2. pp. 347–352. [in Ukrainian].

6. Feshchuk, A.M. (2023). *Nauka ta tekhnika XXI st. ochyma studentiv i molodykh naukovtsiv* [Science and technology of the 21st century through the eyes of students and young scientists]. *Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute*. Vol. 43–44. Available at: <https://kpi.ua/2023-11-23-fl> [in Ukrainian].

7. Hidayati, D., Novianti, H., Khansa, M., Slamet, J. & Suryati, N. (2023). Effectiveness Project-Based Learning in ESP Class: Viewed from Indonesian Students' Learning Outcomes. *International Journal of Information and Education Technology*. Vol. 13. No. 3. pp. 558–565. [in English].

8. Kavlu, A. (2020). The effect of project-based learning on first-year undergraduate students in English for specific purposes (ESP) courses. *International Journal of English Linguistics*. Vol. 10. No. 4. pp. 227–239. [in English].

9. Kilpatrick, W. (1918). The project method. *Teachers College Record*. No. 19. pp. 319–334. Available at: <https://education-uk.org/documents/kilpatrick1918/index.html> (Accessed 24 Mar.2024).

Стаття надійшла до редакції 24.03.2024

УДК 78.071.2(477):784.9

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.304175>

Ольга Черсак, заслужена артистка України, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Ольга Молодій, заслужена артистка України, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Марія Буланенко, випускниця асистентури-стажування кафедри хорового диригування

Національної музичної академії України імені П. Чайковського

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА” ТА
МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК**

У статті розглянуто ансамблевий спів як виняткове явище в контексті розвитку української культури, один із засобів етнічної самоідентифікації народу, висвітлено діяльність вокального ансамблю “Росинка” – колективу, який стояв біля витоків вокально-ансамблевого жанру в Україні другої половини ХХ ст. Його унікальність у тому, що, створившись ще в 1960-х рр. і пройшовши всі етапи розвитку сучасного українського вокального ансамблю, колектив існує і творить до сьогодні. Проаналізовано оригінальний стиль виконавства ансамблю, описано й узагальнено методичні принципи роботи з вокальним ансамблем від керівника Христини Михайлюк, які слугують прикладом для керівників шкільних та інших вокальних колективів, зокрема, у закладах мистецької освіти.

Ключові слова: вокальний ансамбль, “Росинка”; виконавський стиль; звучання; багатоголосся; методика; виховання; естетичний смак; а сарпелла; вокальні традиції.

Лит. 14.

Olga Chersak, *Honored Artist of Ukraine, Associate Professor of the
Methods of Musical Education and Conducting Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Olga Molodij, *Honored Artist of Ukraine, Associate Professor of the
Methods of Musical Education and Conducting Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Mariia Bulanenko, *Graduate of the Assistant Internship of the
Choral Conducting Department,
National Music Academy of Ukraine named after Petro Chaikovsky*

THE PERFORMANCE STYLE OF THE ENSEMBLE “ROSYNKA” AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ITS LEADER KHRYSTYNA MYKHAILIUK

Vocal ensemble performance has significantly enriched and diversified Ukrainian musical culture from the second half of the 20th century to the beginning of the 21st century. Vocal ensemble performance is one of the powerful means of influencing the formation of the cultural, educational and worldview potential of young musicians. A specific feature of ensemble performance is the coordination of separate structures into a single whole. This especially applies to the interaction between team members, who must work harmoniously to achieve a high-quality result. This article examines ensemble singing as an exceptional phenomenon in the context of Ukrainian cultural development, serving as a means of ethnic self-identification for the nation. It highlights the activities of the vocal ensemble “Rosynka” – a collective that stood at the origins of vocal ensemble genre in Ukraine during the second half of the 20th century. The repertoire of the ensemble includes more than 250 works by foreign and Ukrainian composers of different epochs. Its uniqueness lies in the fact that, established in the 1960s and having gone through all the stages of modern Ukrainian vocal ensemble development, the ensemble continues to exist and create to this day. The article analyzes the original performance style of the ensemble, which, on one hand, distinguishes it among others, and on the other hand, reflects the general features of Ukrainian vocal ensemble performance. These include: a cappella folk polyphony and ancient sacred music as sources shaping the national vocal tradition; an inclination towards lyricism as the basis of song genre and secular music-making. Methodological principles of working with vocal ensembles from the leader Khrystyna Mykhailiuk are described and summarized, serving as an example for leaders of school and other vocal collectives, particularly in art education institutions.

Keywords: *vocal ensemble; “Rosynka”; performing style; sound; polyphony; methodology; education; aesthetic taste; a cappella; vocal traditions.*

Постановка проблеми. Вокальне ансамблеве виконавство – один із потужних засобів впливу на формування культурного, освітнього та світоглядного потенціалу молодих музикантів. Специфічною рисою ансамблевого виконавства є узгодження окремих структур в єдине ціле. Особливо це стосується взаємодії між учасниками колективу, які повинні працювати злагоджено задля досягнення якісного результату. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. – плідний період для еволюції жанру естрадного вокального ансамблю в Україні. За цього часу зародилося багато успішних вітчизняних гуртів. Особливої уваги заслуговує творчість народного вокального ансамблю “Росинка” Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Популярність жанру вокально-ансамблевого виконавства в українській культурі і роль ансамблю “Росинка” у його формуванні, з одного боку, та недостатня наукова увага до них, з іншого, зумовлює проблематику цієї теми.

Мета статті. Дослідити характерні особливості виконавського стилю ансамблю “Росинка” та уза-

гальнити методичні принципи роботи з вокальним колективом, виявити основні закономірності його успішного творчого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри увагу дослідників до вивчення української музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ ст. загалом та вокального ансамблевого виконавства зокрема, донині в музикознавчій літературі є доволі мало інформації про народний вокальний ансамбль “Росинка”. Є низка статей авторства учасниць ансамблю М. Ортинської, Л. Гундер [11], О. Молодій [10] та науковців Л. Ходоровської, М. Черепанина [14], які зосереджують свою увагу на загальних відомостях про діяльність “Росинки”.

Теоретичною базою статті є музикознавча література, аудіовізуальні матеріали, матеріали з особистого архіву учасниць колективу. Перша група представлена низкою статей Т. Каблової, С. Румянцевої [6], Т. Ланіної [8], А. Бондарчук [2], С. Вишневої [4] та ін. [1; 3; 5; 7; 12; 13], які вивчають актуальні питання вокально-ансамблевого виконавства, та праці М. Черепанина [14], М. Ортинської [11], М. Масля [9], О. Молодій [10], у яких проаналізовано твор-

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА” ТА МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК

чість і особливості вокального стилю ансамблю “Росинка”.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі становлення та розвитку вокальне ансамблеве виконавство істотно збагатило та урізноманітніло українську музичну культуру. Це повноцінна та масштабна сторінка в історії української музики, яка, на жаль, досліджена мало. Ансамблевий спів в Україні можна вважати винятковим явищем у контексті світової культури, адже це один із потужних засобів етнічної самоідентифікації українського народу.

Саме ця форма діяльності, що є проміжною ланкою між сольним та хоровим виконавством, відкриває широкі горизонти багатоголосного співу і можливостей людського голосу. “Вокально-ансамблеве виконання розвиває загальну музичальність виконавців, допомагає почути себе зі сторони і об’єктивно оцінити свої можливості і сили”, – слушно вважають дослідниці Т. Каблова та С. Румянцева [6, 517]. На нашу думку, це один із потужних засобів впливу на формування культурного, освітнього і світоглядного потенціалу молодих та перспективних музикантів.

Ансамблеве мистецтво як важливий складник музичної культури, охоплює сфери професійного й аматорського, вокального та інструментального музикування. І хоч у своїй первісній природі ці поняття є протилежними, та за умов ансамблю зберігають спільні риси.

Одним із цікавих зразків українського ансамблевого виконавства є народний вокальний ансамбль “Росинка”. Це колектив, який стояв біля витоків зародження ансамблевого жанру в Україні та вагомо вплинув на процес його становлення. Його унікальність насамперед полягає у тому, що, створившись ще в 1960-х рр. і пройшовши всі етапи розвитку сучасного українського вокального ансамблю, він існує і творить досі.

Вокальний ансамбль “Росинка” був створений студенткою Івано-Франківського педагогічного інституту імені Василя Стефаника Христиною Михайлюк у період, коли під впливом зарубіжних музичних тенденцій в Україні розпочався новий виток розвитку естрадно-пісенного жанру [10; 13].

Професійна та довговічна діяльність колективу – результат сумлінної роботи та бажання керівника і учасниць досягти певного вокально-ансамблевого еталону. Історія ансамблю “Росинка” свідчить про те, що за час існування колектив зміг сформувати і успішно втілювати у життя певні принципи вокально-виконавської практики, які стали запорукою успішної творчої діяльності. Притаманний тільки “Росинці” стиль виконавства завжди вирізняв колектив з-поміж інших у всі періоди його існування.

Учена В. Дутчак визначає його стиль як академічний концертний. “Навіть у творах іншої музич-

ної мови – естрадно-популярної, джазової, – “Росинка” репрезентувала класичні взірці якісної мелодичної інтонації та гармонічної структури, ідеального тембрового синтезу голосів та динамічного голосоведення” [13].

Основою вокальної освіти Христини Олександрівни було навчання в Божени Андріївни Антоневич – української співачки, педагога, викладачки музичного училища ім. Д. Січинського та музично-педагогічного факультету Івано-Франківського державного педагогічного інституту ім. В. Стефаника, учениці видатної Соломії Крушельницької. Закономірно, що академічна манера звукоутворення була і до сьогодні є базою для Христини Михайлюк.

Як досвідчений педагог, Христина Олександрівна передавала здобуті знання та вміння своїм учням. Ураховуючи те, що майже всі учасниці “Росинки” навчалися у її вокальному класі, правильна академічна постановка, єдина висока позиція звуку та манера звукоутворення і звуковедення стали основою вокального стилю ансамблю “Росинка”.

Вокальні навички, яких набували виконавиці як у вокальному класі, так і в процесі репетицій, уможливили сформувати особливий ансамблевий унісон. Це відзначають науковці, які досліджували творчість “Росинки”. На думку учасниць, чистий унісон є основою чистого багатоголосся. Саме з уміння слухати один одного та зіставляти власний тембр із тембрами інших учасників формується ансамблева майстерність “Росинки” – чисте звучання як в одно-, так і в дво-, три- і багатоголосій фактурі. Якість та чистота звучання значною мірою досягається завдяки тому, що колектив здебільшого працює без інструментального супроводу. Як відомо, спів а cappella сприяє інтенсивному розвитку музичного слуху, удосконаленню вокальних навичок та навички самоконтролю, дає змогу виявити недоліки і усунути їх, а також допомагає урівноважити стрій та ансамбль. При співі без супроводу закономірно зростає активність і відповідальність кожної з учасниць.

Особливістю вокальної роботи в ансамблі “Росинка” є те, що практично всі етапи підготовки репертуару, починаючи від вокальних вправ, розбору партій до виспівування творів, відбуваються без музичного супроводу. Навіть під час підготовки композицій, які передбачають інструментальний супровід, керівник вважає за необхідне вдосколювати звучання твору і а cappella.

Уже починаючи з колективу “Мрія”, характерною ознакою колективів, керованих Христиною Михайлюк, був грамотний спів, але в обов’язковому поєднанні зі всім комплексом артистичності виконання – сценічні рухи, пластика, міміка, манера звуку і насамперед відповідність усього цього змістові твору.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА” ТА МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК

“Якщо твір не хвилює, виконавець не досяг мети” – один із принципів Соломії Крушельницької [3]. Цю думку можна вважати основним творчим кредо колективу, однією з особливостей його виконавського стилю. Формуючи репертуар, Христина Михайлюк надає перевагу тим творам, які мають високу художню цінність та знаходять відгук як у виконавців, так і в слухачів. “Ще з перших репетицій дівчата постановили бути вимогливими до себе і до слухачів, не йти шляхом найменшого опору, а добирати пісні не за покликом моди, а за широтою звучання та глибиною змісту, не добиватися гучних оплесків завдяки дешевому артистизму, барвистого вбрання чи гучного шоу, а домагатися високої культури співу”, – зазначає науковець М. Черепанин [14]. Однією з особливостей творчого стилю “Росинки” можна вважати глибоке проникнення у зміст виконуваних творів, який учасниці інтерпретують залежно від власних відчуттів та переконань.

Значна частина репертуару – українська лірична пісня (як народна, так і авторська). Запорукою якісного звучання цього пласту пісень є професійне вміння співати без супроводу, що вдало доповнює лірично-інтимний характер композицій.

За час існування ансамблю напрацьований великий репертуар, який записаний на грамплатівках, студійних дисках, зафіксований у друкованих нотних збірниках. Сьогодні в репертуарі колективу понад 250 творів зарубіжних та українських композиторів різних епох. У виконанні ансамблю прозвучали відомі класичні твори: “Ave Maria” (Дж. Каччіні, Й. С. Баха-Ш. Гуно), “Поєма” (З. Фібіха), “Серенада” (Ф. Шуберта), “Танго” (О. Строка), романси “Як почуєш вночі”, “Не співайте мені сеї пісні” (Д. Січинського), популярні пісні “Смеркова хата”, “Місячна дорога” (П. Дворського), “Чарівна скрипка”, “Щедрий вечір” (І. Поклада), “Білі лебеді”, “Лелеченьки” (О. Білаша), “Зоряна ніч” (А. Кос-Анатольського), “Намалой мені ніч” (М. Скорика), “Шумить пшениця, як Дунай” (одна з останніх пісень В. Івасюка).

Співачки активно співпрацюють з композиторами і поетами Прикарпаття та пропагують їхні твори: “Виростала верба”, “Нічко цікавая” (В. Їжака), “Не можу забути” (С. Гричко), “Зоря погасла”, “Росинка” (Б. Юрківа), “Стежина”, “Вже минули дні”, “Молитва-оберіг” (В. Стедика), “Сопілонька журилася” (В. Санькова), “Червона калина” (Б. Шиптура) та інші.

Однак у репертуарі колективу найбільше народних пісень різних жанрів (“Ой зйду я на ту гору”, “Чотири воли пасу я”, “За нашов стодолов”, “Ой за гори, з-за гори”, “Карі очі, чорні брови”, “Ой чорна я си чорна”, “На поточку прала”, “Чия то хатина”; стрілецькі: “Ой там при долині”, “Повіяв вітер степовий”, “Зажурились галичанки”, “Коли ви

вмирили” та ін.) в обробках, які створювала Христина Михайлюк і учасниці “Росинки”.

Колектив з обережністю ставиться до виконання популярних пісень, так званих шлягерів. Такі твори беруться до репертуару тільки в тому випадку, коли учасниці вбачають у творі потенціал та простір для створення власної інтерпретації та оригінального аранжування.

Робочий діапазон учасниць ансамблю “Росинка” охоплює від соль малої октави до ля другої октави. У партитурах переважає три- та чотириголосий виклад, рідше п’ятиголосся. Так зусиллями відносно малого складу ансамблів вдається відтворити складні гармонічні конструкції, а також поліфонічну фактуру з індивідуальним звучанням кожного з голосів. Водночас багатоголосся використовується в кульмінаційних та емоційно напружених моментах (“Ave Maria” Д. Каччіні, “Не співайте мені сеї пісні” Д. Січинського, “Ой зйду я на ту гору” обр. Х. Михайлюк, “Ой там при долині” обр. Г. Стасько) у вузькому розташуванні, а широке розташування голосів охоплює переважно від октави до дуодесими.

Доцільно, на нашу думку, також звернути увагу на тональний план виконуваних творів. Під час звучання творів а cappella “Росинка” надає перевагу бемольним тональностям (не оригінальна d-moll, а des-moll; не g-moll, а ges-moll), тому що, за спостереженням учасниць, вони є зручнішими для виконання. Перевагою співу без супроводу є те, що іноді тональність твору можна змінювати, залежно від погоди чи стану здоров’я, безпосередньо перед виступом. Однак із часом та досвідом багаторазового виконання твору закріплюється певна тональність, у якій твір звучить найзручніше для складу ансамблю.

У процесі роботи в колективі, участі в записі аудіо- та відеоматеріалів, а також у безпосередньому спілкуванні із керівником народного вокального ансамблю “Росинка” Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Христиною Михайлюк ми виявили та сформулювали певні методичні принципи, якими керувалася професор у процесі роботи із вокальними колективами (ансамбль “Мрія”, “Росинка”, студентські вокальні колективи). Ось деякі з них:

У доборі учасників до колективу варто зважати не тільки на професійні музичні, але й людські якості.

“Тільки тоді мистецький гурт працюватиме успішно, коли його учасників об’єднують спільність інтересів, взаємна повага і симпатія”, – наголошує Христина Михайлюк [13]. Спираючись на досвід багаторічної діяльності, вона переконалася, що такий принцип добору учасниць є дієвим засобом для створення колективу, який працюватиме успішно й тривалий час.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА” ТА МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК

В ансамблевому виконавстві належну увагу потрібно приділяти двом рівноцінним за своїм значенням напрямам – технічному та художньому.

Технічна робота включає сольфеджування, вокалізацію, роботу над диханням, штрихами, дикцією, шліфування навичок звукоутворення та звуковедення, тобто оволодіння академічною манерою співу. Кожна з репетицій колективу розпочинається вокальними вправами для вдосконалення та закріплення співочих навичок, які необхідні в подальшій роботі над творами. “Техніка співу – основа художнього виконання, оскільки без комплексу технічних навичок неможливо повно і глибоко висловити почуття, розкрити психологічний аспект художнього образу, принести як слухачам, так і виконавцям естетичну насолоду”, – зазначає Христина Олександрівна [13].

Під час репетицій за допомогою асоціативного мислення керівник намагається викликати в учасників емоційний стан, відповідний до художнього образу твору. Іноді це допомагає досягнути потрібного характеру звучання та навіть впливає на якість вокального звуку.

Змінювати характер звучання можна тільки тоді, коли всі учасники вже володіють академічною манерою співу.

Вимоги часу та стилів спонукають виконавців до пошуку нових засобів виразності та манери звучання. На думку Христини Михайлюк, академічна постановка повинна бути базовою для виконавців усіх жанрів і стилів.

Одним із найдієвіших способів для досягнення якісного ансамблевого звучання є спів а сарпелла.

Христина Олександрівна дотримується думки, що ті, хто вважають, що співати без супроводу можна, тільки досягнувши певного виконавського рівня, помиляються. Навпаки, саме спів а сарпелла сприяє швидшому досягненню високого професійного рівня колективу.

Добираючи репертуар, варто пам'ятати про виховну функцію мистецтва.

Перш ніж обрати твір, потрібно замислитись над тим, які думки та почуття він викликатиме у виконавців та слухачів, чи матиме позитивний вплив на розвиток художнього смаку і світогляду публіки. З особливою відповідальністю треба підходити до виконання творів історичної та патріотичної тематики. Формальне, беземоційне виконання таких творів не виконає своєї виховної функції.

У роботі з вокальним ансамблем необхідно дотримуватися дидактичного принципу – від простого до складного.

На початкових етапах роботи з колективом потрібно обирати нескладні для виконання зразки, співати в один чи два голоси, але обов'язково чисто, виразно й артистично. “Кожен твір, а навіть

вправу, треба старатися виконувати досконало”, – цей педагогічний принцип Соломії Крушельницької цілком підтримує Христина Михайлюк [13].

Основний методичний принцип, що закономірно впливає з діяльності ансамблю “Росинки”, полягає у тому, що професійність, успіх, довготривале творче життя колективу можливі тільки за умови наполегливої праці як над технічною, так і над художньою сторонами виконавства.

Висновки і перспективи подальших розвідок.

Вокальне ансамблеве виконавство – один із потужних засобів впливу на формування культурного, освітнього та світоглядного потенціалу молодих музикантів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст. – плідний період для еволюції жанру естрадного вокального ансамблю в Україні. Особливої уваги заслуговує творчість народного вокального ансамблю “Росинка” Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. За час діяльності ансамбль сформував власний вокальний стиль, який ґрунтується на засадах академічної манери звучання та співу а сарпелла. Репертуар ансамблю охоплює понад 250 творів зарубіжних та українських композиторів різних епох.

Заслужений діяч мистецтв України, професор Христина Михайлюк виховала цілу плеяду талановитих музикантів. Її методичні рекомендації щодо роботи з вокальним ансамблем є ґрунтовною теоретичною базою і систематизують напрацьовані роками знання та досвід керівника “Росинки”. Їх цінність полягає у можливості використання в навчальних курсах ансамблевого класу, постановки голосу, хорознавства та історії хорової музики в закладах музичної освіти різних рівнів, школах мистецтв та загальноосвітніх школах, різних закладах мистецького спрямування. Відомості, викладені в дослідженні, будуть корисними для учнів та студентів, молодих музичних керівників у практичній роботі з вокальними колективами.

Історія та творчий спадок народного вокального ансамблю “Росинка” є недостатньо дослідженими, саме тому ці питання є потенційно цікавими та актуальними для подальшого вивчення науковцями, дослідниками українського музичного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андреева С. Провідні тенденції українського ВІА-стилю в 70-х роках ХХ століття. *Мистецтвознавчі записки*. Зб. наук. праць. Київ, 2010. Вип. 17. С. 254–260.
2. Бондарчук А. Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок студентів музично-педагогічних напрямків освіти. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. LXXXIV. Т. 1. С. 82–86.
3. Броніцин В. Педагогічна діяльність Соломії Крушельницької. URL: <https://pandia.ru/text/79/482/35261.php>

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ АНСАМБЛЮ “РОСИНКА”
ТА МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ РОБОТИ ЙОГО КЕРІВНИКА ХРИСТИНИ МИХАЙЛЮК**

4. Вишнеvsька С. Методичні принципи формування навичок вокально-ансамблевого виконавства: науково-методичне видання. Івано-Франківськ: Плай, 2014. 54 с.

5. Голос людини та вокальна робота з ним: монографія / Г.Є. Стасько, О.Д. Шуляр, М.Ю. Сливоцький, М.П. Стефанюк, О.Р. Молодій, М.В. Попелюк, І.І. Жеребетька. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2010. 336 с.

6. Каблова Т., Румянцева С. Вокальний ансамбль як засіб комунікації. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (2). С. 517–519.

7. Карась Г. “Зелені човни”: вокальні ансамблі на слова Степана Пушика: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2015. 96 с.

8. Ланіна Т. Розвиток вокального ансамблевого виконавства в умовах університетської освіти України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство*. 2017. № 2. С. 85–90.

9. Маслій М. Золотий вік української естради (1960–1980-ті роки): книга 3. Чернівці: Букрек, 2016. С. 226–230.

10. Молодій О. Христина Михайлюк як популяризатор українського ансамблевого співу. Київ: НАКККіМ. 2017. 5 с.

11. Ортинська М., Гундер Л. “Росинка”. Від витоків до сьогодення: буклет. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2018. 64 с.

12. Суржина С. Чинники становлення вітчизняних вокально-інструментальних ансамблів (друга половина 60-х років ХХ століття). *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2009. Вип. 15(2). С. 206–211.

13. “Творче життя як крапля роси” (до 80-річчя від дня народження Заслуженого діяча мистецтв України, професора Христини Михайлюк та 55-річчя створення народного вокального ансамблю “Росинка”): науково-популярні нариси / за редакцією доктора мистецтвознавства, професора Г. Карась; автори-упорядники Г. Карась, М. Ортинська, О. Терешкун, О. Молодій. Рукопис.

14. Черепанин М. Передмова. Пісні з репертуару “Росинки” / авт.-упорядн. Михайлюк Х.О., Молодій О.Р., Ортинська М.З., Черсак О.М. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2008. С. 3–8.

REFERENCES

1. Andriyeva, S. (2010). Povidni tendentsiyi ukrayinskoho VIA-stylu v 70-kh rokakh XX stolittya [Leading trends of the Ukrainian VIA style in the 70s of the 20th century]. *Art history notes*. No. 17. pp. 254–260. [in Ukrainian].

2. Bondarchuk, A. (2018). Rol estradnoho vokalnogo ansamblyu u formuvanni profesiynykh navykiv studentiv muzychno-pedahohichnykh napryamkiv osvity [The role of pop vocal ensemble in the formation of professional skills of students of musical and pedagogical fields of education]. *Pedagogical sciences*. Issue LXXXIV. Vol. 1. pp. 82–86. [in Ukrainian].

3. Bronitsyn, V. Pedahohichna diyalnist Solomiyi Krushelnytskoyi [Pedagogical activity of Solomia Krushel-

nytska]. Available at: <https://pandia.ru/text/79/482/35261.php> [in Ukrainian].

4. Vyshnevskaya, S. (2014). Metodichni pryntsypy formuvannya navykiv vokalno-ansamblevoho vykonavstva [Methodical principles of formation of vocal-ensemble performance skills]. Ivano-Frankivsk, 54 p. [in Ukrainian].

5. Holos lyudyny ta vokalna robota z nym [The human voice and vocal work with it]. *Monograph*. (2010). H.Ye. Stasko, O.D. Shulyar, M.Yu. Slyvotskyi, M.P. Stefanyuk, O.R. Molodi, M.V. Popelyuk, I.I. Zhrebetska. Ivano-Frankivsk, 336 p. [in Ukrainian].

6. Kablova, T. & Rumiyantseva, S. (2018). Vokalnyi ansambl yak zasib komunikatsiyi [Vocal ensemble as a means of communication]. *A young scientist*. No. 2 (2). pp. 517–519. [in Ukrainian].

7. Karas, H. (2015). “Zeleni chovny”: vokalni ansambli na slova Stepana Pushyka [“Green boats”: vocal ensembles based on words by Stepan Pushyk]. *Tutorial*. Ivano-Frankivsk, pp. 85–86. [in Ukrainian].

8. Lanina, T. (2017). Rozvytok vokalnogo ansamblevoho vykonavstva v umovakh universytetskoyi osvity Ukrayiny [Development of vocal ensemble performance in the conditions of university education in Ukraine]. *Scientific notes of Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Series: Art history*. No. 2. pp. 85–90. [in Ukrainian].

9. Masliy, M. (2016). Zoloty vik ukrayinskoyi estrady (1960–1980-ti roky): knyha 3 [The golden age of Ukrainian pop music (1960s–1980s): book 3]. Chernivtsi, pp. 226–230. [in Ukrainian].

10. Molodiy, O. (2017). Khrystyna Mykhaylyuk yak populyzator ukrayinskoho ansamblevoho spivu [Khrystyna Mykhailiuk as a popularizer of Ukrainian ensemble singing]. Kyiv, 5 p. [in Ukrainian].

11. Ortynska, M. & Gunder, L. (2018). “Rosynka”. Vid vytokiv do siodennya: buklet [From the origins to the present: booklet]. Ivano-Frankivsk, 64 p. [in Ukrainian].

12. Surzhina, S. (2009). Chynnyky stanovlennya vitchyznyanykh vokalno-instrumentalnykh ansambli (druga polovyna 60-kh rokiv XX stolittya) [Factors in the formation of domestic vocal-instrumental ensembles (the second half of the 60s of the 20th century)]. *Ukrainian culture: past, present, ways of development*. Issue 15(2). pp. 206–211. [in Ukrainian].

13. “Tvorche zhyttya yak kraplya rosy” (do 80-richchya vid dnya narodzhennya Zasluzhovano dyachya mystetstv Ukrayiny, profesora Khrystyny Mykhaylyuk ta 55-richchya stvorennia narodnoho vokalnogo ansamblyu “Rosynka”) [“Creative life as a drop of dew” (to the 80th anniversary of the birth of the Honored Artist of Ukraine, Professor Khrystyna Mykhailiuk and the 55th anniversary of the creation of the folk vocal ensemble “Rosinka”). Scientific and popular essays. (Eds.). H. Karas, M. Ortynska, O. Tereshkun, O. Molodiy. [in Ukrainian].

14. Cherepanyn, M. (2008). Peredmova. Pisni z repertuaru [Preface. Songs from the “Rosynka” repertoire]. (Eds.). Mykhaylyuk Kh.O., Molodiy O.R., Ortynska M.Z., Chersak O.M. Ivano-Frankivsk, pp. 3–8. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.03.2024

